

Передплата
 на «РУСЛАН» власницям:
 в Австрії:
 за чотири рік... 30 кор.
 за пів року... 10 кор.
 за чверть року... 5 кор.
 за місяць... 170 кор.
 За границю:
 шість рік... 16 рубль
 або 36 франків
 за рік... 8 рубль
 або 18 франків
 Подвійне число по 10 коп.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми вареш: а не новьям властї і віри не вареш, бо руске ми серце і віра руске.» — 8 Руславохъ псалма М. Шаповала.

Виходить у Львові по два крим разів і руских славою о 3^й год. поподуток.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслава» під ч. І. за Дембровскою (Коручини). Експедиція місцевая в Агостині Соколовского в псалмі Гайсманя.
 Рускоюю аврета славина в поповдєхъ востроуєхъ.— Редакція! неопечатана вільні від порта. — Грошові зборжіння приймають ся по ціні 30 с. від стрічки, а в «Надслівні» 40 с. від стрічки. Подана і приватні доставки по 30 коп. від стрічки.

Ще про були в справі руского епископства для американських Русинів.

(Конець).

Не меншу надію покладаємо на успішну акцію нашого Епископату в засадничій зміні поглядів римської Курії на справи нашого обряду. Часопис — а нагоди були — не полишила заінтересувати, — кожда в своїм тоні і способі — наших Владик, головно же Експ. Митрополита, яке они становище займали чи займуть в цілїм тім ділі.

«Знаєд ли о готуощемся покушенї на права нашої церкви митрополит Шептицький? Какъ можно согласити его поведение (в Велеграді) съ преложениемъ, будто бы они дають свое право на такъ коренную перемену правъ нашої Церкви! «Знаєд ли о. Сотеръ о странномъ положенїи русскаго епископа?» (в Америці). «Въ прочемъ—кто можетъ заглянуть въ глубину души нашего наследника, обработанного баузами?» (Галичаньч. ч. 226).

«Чи малюв прогдєнські аргументи (— сойм в Гродні 1744 просив папу о розширенє булї Бенедикта XIV. виданої для Італїо-Греків на рускі землі польської держави, але папа не дав си Польскимъ переказати) аж инїи трафити до переконанїя римської курїи? Аж инїи, коли на галицьким митрополїтїмъ преселогъ засад так вливною чоловикъ, як г. Шептицький? Так воно з новою булї виходить... В тій некуцій справі ждемо відповіди якъ поя сненя від тих, що вляють ся в ридях ініціаторів шумнихъ велеградських конгрєсів, що поставленї на сторожи нашої Церкви. — Roma locuta — св. Юр має ще голос, — доки сая Риму не проголосить за свої катедрі, як своїх.» (Діло ч. 223).

В відповід на ті питання ми можемо от що подати до відомости нашої суспільности.

Передоцїм не годить ся забувати, що Рим з конгрегаціями своїми — то не в галицькій сойм з комісіями, ані на вїть відєнська державна рада з своїми палатами вельможа та посвід.

Папа є намісником Христа і пастирем та отцем всіх католиків світа, і всіх епископів і всіх обрядів, і таким зїстане до кінця світа. Сварити ся з Ним не можна, «проч з Римом чи Los von Rom» кричати вїрше не можна, а наколи горю-о борбі з римською Курїєю, то і борби сеї не можемо ривати з борбою, яку з янїими властїями сего міра можна провадити. Наколи проте католики наші, головно духовенство хоче дати низкає свїй про болочїх нас точки будї, наколи хоче підєрти своєю акцією Епископат, як се накликує о. М. Барвїчю в «Ділі», то передоцїм треба нам справді порозумїти глибоко і наше становище до Епископату і становище епископів до конгрегації і Папи.

Друге, на що нам не годить ся забувати, є се, що ніяка власть на свїті не дорожєть так високо свободою своєї незалежности, як Столиця апостольська. Цїла історія Церкви говорить о тім так голосно, що хотїти на примъ грозбамї, криком, страхом нарушити ту скаду Петру, значило бї, як раз помилити ся в адресї. Тому нї нам не поможе калатаня в той дзвїн, нї не можемо домалати си від епископів, щоби они на ту дорогу вдали си в переговорах з Римом.

Колїж говоримо о високомъ дороженю свободою незалежности апостольської Столицї, то не лише розумїємо се, коли ходити о рїшенє віри і моралї, але також коли ходити о рїшеня в адміністрації поодинокими провинїями церковними свїята. Доказом сего прим. рїшеня послїднї в борбі Франції з Церквою. Безперечно, що ті рїшеня були для однихъ вельми болочї, а однак весь свїт католицїй узнав їх в данїй хвилї не минуцїми і єдиними.

Чи Рим ждав о виданю тих рїшень одніи епископату французького? Очевидно, але чї ждав одніи епископату нїмецького, австрійського, або хочбї і французького заморського? Певно, що нї. Хочби можна думати, що ширше число радників і інформаторів подали ширши а часом і основніші ради, однак втяганє посторонних чинників в адміністрацію провинїй не належачи до тїхже, є в засадї самїй рїчєж неморальною, і бльшь шкідливою яку хосенною. Шкідливою головно в справї незалежности і свободи рїду. З того зглядю Церква прим. заповує повну свободу в радї кожного епископа своєю диєцєзїю і незалежнїсть від епископа сусїдної диєцєзї.

Колї бї отже апостольська Столиця і зосїм не рад ла ся в уложенє будї ніякого епископа руского (не вїмаючи чї Прєсвє. Сотєра, котрий найбільше було в інтересованї), то можна впрядї мати з тіх причини якийсь жалд до Риму, можна в будучнї дбати о розширенє впливу нашого Епископату на справи нашого обряду і за морєм, але при тім не можна робити Римовъ закладу, що в поминено Епископату нашого в дїлах адміністрації американською областю церковною зїдлаво криєду томуж Епископату, а яке найменше не можна з сего дїлати закладу самм епископам нашим, наколи бї їх при тім поминено.

Таке поминанє засадничих питань (так ми думаємо) дасть нам можливість зрїло оцінити і доривочні суди наших часописів і акцію епископів наших і дасть нам директивну чї напрям до нашої акції, наколи про яку прийдє ся рїшати.

Так що до теорїї. Фактом же є, що і Прєсвє. Сотєра а головно Експ. Митрополит справу будї не лише не вїпустили з своїх рук, але розвинули як можна навіяльнїшїї заботи, щоби єї колоучї сторони нашому обрядови і Церкві і тут і в Америці не пошкодили, і тї акцію

поведуть і дальше, о скілько їм сил і можности стане.

Тому курїї мусить вражати обох достойників Церкви, коли в часописях кидав ся на Них знопа плота інсинуаційамї, будьто бї они сирави не пильнували, чи не знали, або не хотїли, чи не умили нею як слїд знати ся.

Завдяки своїм впливам Експ. Митрополит дождає ся о мьочїй появити ся будї се в половинї марца. Тогож самого дня, коли лише настїла вїстка, що до булї мають вїйти деякі болочї для нашого обряда рїшеня, відбув Експ. Митрополит з Ел. Сотєром та з инїими ще людьми дошну нараду, що робити. Стазо на тім, щоби сам Митрополит удав ся зараз до Риму, і справді вже 19. марца станув Експ. в Конгрегації пропандадї. Була не була се впрядї остаточно вїготовлена, однак зараз на встїпу узнав Митрополит, що мїж кардиналами порїшено засадичну точку виходу в ухавах будї, і то точку як раз найфатальнїшю. Конгрегація станула на засадї, що Русинї в Америцї є в тім положено що до латиняників, в яким буди Італїо-Греки до своїх латинських сусїдів в Італї, а се значило то само, що Рим ужаєж Зєднєнї Держави областю латинською обрїду, а тим самим, що обрїд всї там ажкожа повиннї порумити ся на основї булї Бенедикта XIV Etsi pastoralis.

Змїняти такий погляд, з котрого єдї поодинокї точки будї панувать же простою логїчною послїдовностю, се робота не одного дня, ані не одного чоловика, хоч бї нїм має такі впливи в Римі, як їх спривдї має Експ. Митрополит; се значило змїнити традицію Курїї римської або переконатї всіх кардиналів і самого Папу, що їх становище не в случаю до Русинів в Америцї хибне. Ба, колїж оно де факто і в видї історичних прецедєнєв не є хибне: область Зєднєнних Держав де факто є областю завоюванною вже давно латинскимъ обрядом, а обряд наш є de facto там лише заходячим.

Та мимо сего, хоч Митрополит передвиджує, що одним замахом не зверне бігу рїки, не занеках нічого, що на разї мї влітїти. Як знаємо, пробував в Римі майже цілий місяць. Весь той час посвятив шоденним переговорам з кардиналами, буначою з кожного з осїбна, у денках і багато разів. Трачї був на аудїєнції у Папи. Всюди справу пояснював, представляв, на шкоди для Церкви самої вказував, наколи буди вїшла в проєктванїй формї, остаточно виробив довге пропанїтє письмо, випечатав его, та доручив кождому кардиналову з осїбна. О скілько сї заботи Експедиції причинили ся до вичєрпанєя з проєктваного тексту ще прикрїпїхнї місць, як ті, що однак позїстали, се лишити ся істориком архівів римських до студюваня. Та не о се ходити. Пошлили ся мимо всіх заходів Експедиції засадично болочї точки в будї. Се свідчать, як глибоко в умах руских юрїстів і богословів закорїненє є середоїчній погляд на від-

носни наамин обох обрядів східного і латинського. Се св'ідчить, що тут і такі заботи, які поклав Митрополит, не є в старій відразі тих поглядів змінити. Се вимагає праці довшої і основнішої, і праці з великим холодом і тактом веденої.

Ми повинні бути а рігорі твердо увірені, що всі наші єпископи той праці розпочнуть вже Екск. Митрополитом, і підіймуть її зі всіма жертвами і зусиллями.

Духовенству остає обов'язок підпирти Єпископат наш в тій роботі. Як се зробити, се наші річ тут обговорювати. На всякий случай не годиться ся втягати нам в акцію так делікатної натури безкритичні нервни народу.

Обновлене міністерство бар Бека перед парламентом.

(X) Сегодня представляє ся обновлене міністерство посольській палаті. Ся обнова є добутком висліді останних виборів до державної ради. Сі вибори переведені пірше на основі загального і рівного права голосання спрвичайно посеред політичних і парламентарних стороництв такі перемини, що се конечно повинно було відбутися ся також в складі правительства, котре хоче бути парламентарним. В політичним розвитку держави треба було з тими змінами числоти ся і мати на бачности відноснои що до внутрішної сили парламентарних стороництв. Австрія ошляла ся тепер якраз перед одною з найбільших і для монархії найважніших задач, себ то перед австро-угорською угодою. Треба було отже для переведеня сіх задач використувати ся тими новими, св'язими засобами сили, яка проявила ся в новій посольській палаті.

Незвичайно клопотливим забігам міністра-президента бар. Бека повело ся довершити єї переговори і спровадити на міністерські дія представників усіх більших і значачніших стороництв, котрі в позитивним напрямі бажаної весті державну політику, щоб приступити до виконаня згаданої в горі задачі. Із сею задачею виступили наперед в державній раді народо-господарські справи, котрі з відмогою своїх рішучих представників добила ся визначного становища посеред інших державних питань, а представників тих народо-господарських справ домагали ся також участі в кермованю державною політикою. З правом участі в кермованю державною політикою прийняли сі представники також на себе одвічалність і порук за єї вислід і добуток.

Головною перемини посеред чеських і німецьких стороництв спрвичайно також обновю міністерства. Правительство було приневолено прийняти до свого лона св'язі, нові сили, а тим самим правительство знов приневолало ті стороництва здати собі справу з обов'язків і одвічалности, яка на них через те спадає. Хліборобський християнсько-супільний напрям, що обгорнув таку значну частину парламентарних стороництв, добив ся також зверхнього виразу в правительстві. Стороництва, котрі доси занимали опозиційне становище, пристують до угоди спіль-

них потреб та інтересів державних. Найзамітніший є зворот християнсько-супільного стороництва, котре скріплене католиками людоявми, стало наймогутнішим в державній раді і намагає ся прийняти на себе задачу державного стороництва. Сей зворот має незвичайну досяглість особливо з огляду на положогу австро-угорської угоди. Се стороництво зединило ся з иншими німецькими групами і прийняло на себе одвічалність за успішну угоду сеї важної для монархії задачі. Одначе тим не кінчить ся цілм вислани двох представників своїх до міністерства, нашіа християнські супільники почувують до сіх далекосяглого програми і одвічалности що до загальних інтересів монархії. Політична сила сего стороництва оживить ся ще більше, наколи оно спроможе ужити своєю впливу до дільного скріпленя і посилюваня державної цілости. Доси виявили християнські супільники в довготривалій боротьбі велику житєву силу і зложили із своїм провідником д-ром Люєгером 'на чолі наглядні докази незвичайної спосібности адміністраційної в столиці держави і в долинній Австрії.

Тепер прийдець ся їм показати свої спосібности до державної управи, а притім поліпшити на боці деяких фракційних прикметі і склонности і підвижити їх конечностям державного життя в спільним діланю з иншими. Можна сподівати ся, що та сила і рішучість, якою се стороництво визначало ся, стане в пригоді правительстві і державі і вийде на користь поселених в ній народів.

До католиків Австрії.

Під таким заголовком поміщує відеський «Vaterland» з нагоди католицького віча, що має відбутися ся у Відні 17. 9. с. м., слідууючю відозву:

«Дні шестого загального австрійського католицького віча що раз наближають ся»

Отсе є потрібна єдність, яку се віче має перед цілим св'ятством заявити.

По перше єдність у вірї ріжних католицьких народів Австрії має sebou і з католиками шіакої кулі земскої; бо ошерт на єдности з Римом — супроти аскоди що раз нового роздору безвірства або фальшивих вір.

По друге єдність в непохитній вірности ріжних католицьких народів Австрії для Богом ї даної динчачности — супроти тавної і явної виворототвої роботи наших ворогів у внутрі і на внї Австрії.

По треге єдність змагає всіх станів у всіх католицьких народів Австрії для справедливого царства всіх — супроти неюдского тероризму і безсердечної боротьби інтересів наших противників, в печаті і товариствах, на полі родини, школи, капіталу і праці.

Се було неразумно із сторони ворогів спільних всім католицьким народам Австрії (жидівства, масонства і соціал-демократії), на конгресї вільнодумців в Празі, як раз перед отворенем всім католицьким народам Австрії спільного католицького віча у Відні ставити нам перед очі приклад єдности і ширости, з якого деські Мадяри і Славяни, деякі Германці і Рومانї з усіх держав так ясно відкрили у своїх бесідах і резолюциях першій

стан своєї упляюваної підпольної війни проти широких мас католицьких народів: Проч з всьєюю і кождою релігією, передосім з кождої школи!

Проч з всьям шлюбом! Проч з особами законними зі всьїх домів хорих, убогих і сирітських! Віднак занесене всіх монастирів і відобране всіх монастирських а передосім церковних дібр! Занесене християнського супржача і церковного похорону! Коротко: Релігійний нігілізм! Перший етап.

А другий етап? Мимо всьїої нашим противником так часто і так отверго зарученню свободи у відноснах до першого, не могли вони і не потребували другого—політичного нігілізму — це проголосити.

А третій? Не всім тими праскими ідеалістами улянйований але зі сучі їх справи випалюваний є соціалний нігілізм, війна всіх проти всіх!

А оружжє на тих сполучених ворогів в тій війні, що відносить ся до всіх католицьких націй? — преса і товариства! Супроти таких фактів — дивім ся на католицьку Францію—супроти таких плянів — навіть на католицьку Австрію і кождо з єї поодиноких націй — супроти кождо такого ворожого оружжя — печати у всіх мовах Австрії—не може, не повинен, не хоче жаден з католицьких народів Австрії—ані Польяк, ані Русин, ані Чех, ані Моравець, ані Словенець, ані Хорват, ані Італіянець, ані Німець!—ухилити ся від задуманого на шестім загальним австрійськм католицьким вічу, спільного обговореня спільної оборони проти сильного ворога.

Кожда нація Австрії, кождий стан кождої поодинокї нації zagrożений таким оружжєм, таким ворогом!

Тому їдьте на шесте загальне австрійське віче католице до Відні від 17. до 19. падоласта!

В тій війні проті Церкви, Хреста і Бога для нас є окаянком: „In hoc signo vinces“!

З України.

Про середні і народні школи

українська інтелігенція велимо мало дбає, щобі давче обрусительне змаганє аступити сприважденою наукою в рішій мові, єдино корисною для виконаня молодого покоління. Київська «Рада» подас свій образ сеї байдужности і пораб уже з сеї байдужности прочується.

Почуте національної св'ідомости — пише «Рада» — серед українського громадянства за останні роки російського громадянства в порівнаню з недавним минулим — безумовно зробило кілька ступнів вперед. Такий колись чисто-інтелігентний оклик, як вимога автономії, неспв зробив не тільки відомим широким масам селянства, але і найшов серед їх чимало прихильників. Національні, політичні організації зміщили ся, устивши корінь і в ширину і в глибину. Відчувана всім св'ідомим українським громадянством потреба пристосованя політично-громадянських відносин і форм так, щобі вони допомагали культурному і економічному розвиткови народу, породила попереду всього рух за українське школи. Почин київських студентів найшов відомін в учнів середних і низших шкіл трохи не з усіх кутків України. Після заяви студентів подавали подекуди петиції учні середних шкіл, в котрих (учні) почуте єдности з своїм народом і аномально-сти свого становища, пробинало їшницю до усі старани русифікаторської шкільної політики. Рух вляв ся в досить скромну форму, — він не пішов далі вимог за-

вдана викладав, мови літератури і історії. Та хоч рух сей і не виліз ся в Більш активну форму, проте він примусив рахувати ся з своїми гаслами навіть бюрократно, яка в особі міністра нар. освіти, своїм циркуляром санкціонувала право вчитися в середніх школах української мови та мов, до того зобов'язано*).

Ниж здобути свого руху? Чи дав він хоч піпінш того, що можна було од його сподіватися! На обох питання доведеть ся сказати,—ні. Молода сільнячка тежита жита награла у своїм розвинуті на старий палісний мур бюрократичної упертості і стала. Коли для університетів рух сей і приніс хоч деякі результати, то для середніх і низьких шкіл він пробило, не дивлячись по собі ніякого сліду.

За останній час принісв ся якось і самий рух Вільний рух в основу свого існуючого клясе соціологічного мотів.— надію, невиність в досягненні даної мети. Конституційне зменшене, есаду більше, припинене руху, можна поносити сей факт тим, що зникає основа руху — невиність побідити. Але думати так, мені здається, се було б помилкою. В данім випадку річ йде не про здійсненя конечної німоги — поної націоналізації шкіл, яка, розуміється, ся можлива тільки при відповідній політичній устрій,—а про вісному покатоку, яка цілком може бути здійсненою і в м'язх сьогоднішньої політичної хвилі. Для цього рух повинен вирости знов ще в більший і ширший форми.

Досі (сеї факт мене чимало вражає) у боротьбі брава участь виключно шкільна молодь. Батькиж сеї молоді, як се не дивно, мовчки і неначе байдуже дивили ся на домаганя своїх дітей, не гудячи, але їм не підтримуючи їх. Можим родина могла піддержувати рух і навіть надати йому більше значіння, використавши для цього збірну родина і «родительські комітети». Рух більше може надітти ся на успіх, коли до голови молоді прилучать ся її голоси батьків. Зробити так—се обичаюк батьків і перед своїми дітьми і перед народом. Тільки зобов'язувачи всі сили можна побідити.

Вік. Кущеренко.

Проксимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Станіа, Наркіза; римо-кат.: Станіслава. — В четвер: руско-кат.: 7 Коюси і Даміана; римо-кат.: Серафіна.

Нові містри.

Др. Альфред Бебегов, міністер хлороботничої, походить з міщанської семі Презлданувської (Vogauberg). В Інбоуру зложив докторат прав, був в боснієнім поході, 1888 ввійшов до держ. ради, де належав до клубу Гогенарта а відтак до гор. австр. сей. у. В 1895 р. вступив в клубу Гогенарта і оснував стороництво катол. лядовців, а в 1907 по виборх прилучив ся з тим стороництвом до христ. суспільників. Іво маршалок гор. Австрії розвинув широку адміністр. діяльність. В катол. дивенярстві і на драмат. полі здобув собі визначне становище.

Др. Альберт Гессманн, міністер без теки ур. 1842 р. у Відні з міщанської родини, у Відні зложив докторат філософії і зложив висті гімназійний. В 1870 вступив до архіву міністерства війни, перейшов відтак

до учит. служби а на останку до універс. бібліотеки, з котрої уступив яко куртос 1898 р. Вже 1882 ввійшов до ради міської, 1891 до держ. ради, 1896 до доп. австр. союму і вр. від'їду, а в 1896 став радником двора.

Франц Пеніка, німецький міністер-земляк, ур. 1856 в Абтсдорф в Чехох, скінчив господарську школу в Медлінгу, відслужив військово службу яко резерв. офіцер, обив 100-моргове господарство, де став бурмістром, 1891 ввійшов до держ. ради і вступив до зваженої німец. лістви. В останній сейоті утворив хлороботничий клуб німецький, котого є головою і прилучив ся тепер до німецко-націон. союзу.

Кароль Прашек, чеський міністер-земляк, ур. 1868 р. в Чехох в Рівні, скінчив відпово школу і обравався ся прихвато в господарський завод. З військової служби вийшов яко резерв. капран. В его господарстві около 600-морговым в Рівні знаву вродивчий сад. Він є творцем чеського стороництва хлороботничого і ввійшов до ради держ. 1901 р. а по нинішній відбох зрів его клуб до 25 членів і найчленівішим в чеській союзі. Прашек є також послом чеського союму і президентом чеської секції крайової ради господарської.

Франц Фідлер міністер торгової, ур. 1858 р. яко сии власника землі в Празі, тихох, скінчив університет в Празі свз австрійськ. Імператорськ. висулужи у військо яко офіцер, був професором на чеській техніці, а відтак на університеті в Празі. Він є членом чеської крайової ради господарської, членом чеської академії наук і штуц, директором союзу чеських нас задаткових, є послом до кр. союзу а від 1901 до держ. ради. В народно-господарських справах є визначним знавцем.

— **Дорюжна у Львові** десь тільки відтуть товариство «Руска Захоронка». Мешкане, паливо і всі віктуали піднісене в цію, а дівторі прибуває по раз більше, бо рідчі заробітки не в силі їх прокормити і придати. Товариство не має ніяких стлех доходів а держать ся лиш жертвами патротиачної нашої публіки. Відтак захоронка просить а ласкаві датки на найбільшій дівторі. За Відат: Валерія Коцюмоска, Львів, ул. Каліва 3.

— **Усунене з посад неіспитованих сулентів.** Краєва рада шкільна покликуючи ся на обичій к. 6. жовтня 1906 оповістить в своїй Дієні. узгеді, що і буде усунати з посад тих неіспитованих сулентів середніх шкіл, які до двох літ не зложат професорського ієнтіу. Понюкою до сего кроку є та обставина, що много покінчених сулентів філософії з професорськими ієнтіатами не може найти місця.

— **З кієвского українського наукового товариства.** На однім із своїх збірних кієвське українське наукове товариство ухвалоло видавати свій власний науковий орган. Темер один з членів товариства запропонував порозуміти ся в сей справі з редакцією укр. місячника «Україна». Наукове товариство має звернутися до «України» а проповідати передачу йому сей журналу, при чім назву змінить ся на «Знаєнське кієвське українського наукового товариства». Видане се мати ме спеціально науковий характер і відкотити ме в трех чотирох томах раз до року. — Чернігівське «Прогієт» зперуладо до наукового товариства з пропосенем прислати в Чернігів товариство. Товариство на сего чого згодило ся і таким чинном небавом в Чернігові відбуде ся декілька українських публічних викладів. — На останім збіранні наукового товариства 4. с. м. прочитано тільки ікієвський реферат проф. Перетта. Не вважаючи на те, що оповісток про сей реферат в газетах не надрукувано, народу у саді школи М. В. Лисенка збірано ся повно.

— **Депутация робітників-Русинів** була оноді у президента міста п. Цохондського а просьбою а перенесене рускої школи ім. Шашкевича до якого здоровійшого подому. Президент відповів, що та справа буде небавом прихильно поладана, Со школа ім. Шашкевича буде містата ся в новім шкільнім будинку, що стане при пл. Стрільській.

— **З нагоди віча** вшепольських академіків замість львівськй Преглэд отсі оправдаві за-

мітки: «На тім вічу сповнида ся що до крихти пословади, що хто сіє вітер, той збирає бурю. Під проводом проф. Гломицького вшепольські професори львівського університету заоподнадово розгитували молодіж і відпудували їй до всяких демонстрацій проти братнього народу. Львів добре се тамти, як п. Гломицький на улцях і площах промовляв до молодіжкй і звавав їй до бороненя університету та до недопущення до ніяких уступок для Русинів. Минуло ледаки кілька місців, а той сам п. Гломицький в погоні за містерським криком, почав зовсім іншакє спогадати на справу львівського університету. В его голіві звернуло ся до мудріших поглядів, він почав дозирати умові і врозумів, що годі ходити по Русинах, та що проведомити не можуть сего робити Польня, бо тим чинном Русинам не пошкандать, а головно самим собі. Отже п. Гломицький став ся політично розумнішим і проповіданий чоловіком, але той звазовіти не перебуду мотівом. Оніа стала на данім становищі, на тім непримиримім до Русинів, на якім стові ще перед кількома місяцями п. Гломицький. Отже молодіж звернула ся до своїх вшепольських професорів і закликала до них як Негтти до вітри: «Кого его! Чому нас баламутити? і скажіть, коли єши мали слушність: чи годі, коли ви нам радилі бути хлороботниками, аби лише не допустити до ніяких уступок для Русинів, чи темер, коли самі робите ті уступки? — І вшепольські професори мусят тихім змилати, бо не можуть остояти ся перед побавкою їх логікою молодіжкй. Отже з сего — кінчить Преглэд — такай висноск: що можна бути знаменитим професором політичної економії, філософії, історії, геології, внутрішньої медицини або астрономії, а однак при тім політичним анальфебом. Отже щоб не вставляти на смьх свого знаня в тамтих галузях наук, не повинні професори бавити ся в політику. Най будуть уменями, а нехай політичне ремесло лишать заводним політикам».

— **Ново зметриєсьне** навістало околицю недавно знищеного міста Карпат в Бухарі (азійська Росія). Ціле місто денно лягло в заляччю і погабило шоверт тисяч осіб.

— **Замах на генерала.** Оноді лучив ся в Йордані нечуваній випадок військової неуспоряднанції. На генерала бар. Гемінгена, підчас офіцерського прогулу, навав з надв поручник українськ. Кои і був би его порубав шаблею, як би офіцера не заступили бави єму дороги. Притім ур. Шрот дістав від пор. Копа сильний удар шаблею по руці. Інші офіцери в обороні генерала поряжали Копа шаблями по голові Копа для ся відтак узвизяти, а пор. Шрот відхав до шпиталю, де его рану на руці звазано за весьма небезпечну. Причійною наладу була якась гонорова справа.

— **Зуживане паперу газетями.** Одні французскі статистик обчислав, що 30,000 дивенків, які виходять на світ, зуживають денно як іх 1000 тон деревного паперу, а позаяк кожді тон денно поминає ся пореску 200 кілограм, то річно зуживане ся на папір до друку кілків 375,000 тон паперової маси. До того не зачислено очинило паперу до писаня і накування і т. п. Щоби достарити той величезної кількості деревного тіста, з якого виробляють папір, треба рубати ліси. В свої спобі цієї цівре що року 1250 мільонів кубічних метрів дерева, яке служить дуюкою поживою для людей. Америка кажує при тім значно більше запотребуваня, як Европа; она потребує для сего менше 900 мільонів кубічних метрів дерева, підчас коли Европа зуживає прочих 350 мільонів.

— **Дрібні вісти.** В Білобожичі, чортівського повіта, усунула ся в горо, з якої гарант і заснула на смерть три селянскі а двоє селян. Вони нехата поновит громадська зверхність, що поважала копати гнилу, не подбавши про обезпеченя людей.—У Львові застрияли ся студ. прав С. Штадфельд.

Оповідки.

— **З перемонії епархі.** Канон. інститутом на Добру дістав о. Іван Прокоп. — Застадегем в Дубровці позначений о. Іван Калімон. —

* До річх сказати, що сей циркуляр видано більш ніж консервативно: його ардуєт ся вігде в офіційальних виданях не надрукувано.

